

KONFERENCJA „BEZPIECZNY STADION”

Chorzów 21 kwietnia 2006 r.

Chcąc przedstawić problematykę związaną z zabezpieczeniem imprez masowych niezbędne jest również przedstawienie podstawowych informacji charakteryzujących województwo śląskie.

Województwo śląskie jest obszarem najgęściej zaludnionym w Polsce. Na 12 tys. 331 km² mieszka 4 mln. 700 tys. osób. Centralna część województwa zajmuje gęsto zurbanizowana aglomeracja katowicka, składająca się z kilkunastu dużych miast (Katowice, Chorzów, Bytom, Zabrze, Gliwice, Mysłowice Sosnowiec, Ruda Śląska, Tychy, Siemianowice Śląskie Dąbrowa Górnicza, Będzin, Świętochłowice). Teren ten jest zamieszkały przez ok. 10 % ludności Polski.

Należy zaznaczyć, iż w województwie śląskim znajduje się **12** miast z ludnością powyżej 100 tysięcy mieszkańców, z czego **3** miasta posiadają powyżej 200 tysięcy mieszkańców. Ponadto 11 miast posiada powyżej 50 tysięcy mieszkańców.

W całym kraju miast o liczbie powyżej 100 tysięcy jest **39**. Województwo Śląskie to wielki węzeł komunikacyjny: średnio na 100 kilometrów kwadratowych przypada **163** kilometry dróg o twardej nawierzchni. Średnia krajowa to **80** kilometrów na 100 kilometrów kwadratowych. Poza miastami na prawach powiatu **775 km** dróg krajowych i **1 233 km** dróg wojewódzkich.

Analogicznie sytuacja występuje w przypadku sieci szlaków kolejowych. Na Śląsku średnio przypada 18,9 km szlaków kolejowych na 100 km kwadratowych. Średnia krajowa wynosi porównywalnie 6,6 km. Na obszarze naszego województwa znajduje się 11,1% wszystkich szlaków kolejowych w kraju.

Dużo problemów stwarza nam zabezpieczenie imprez sportowych, do których na zasadzie wielokrotności zaangażowano w 2005 r. 32 021 funkcjonariuszy. Łącznie zabezpieczono 830 takich imprez.

Dla porównania w 2004 roku 728 imprez sportowych zabezpieczało 26 225 policjantów. Tak więc, aby zapewnić bezpieczeństwo głównie na stadionach konieczne jest zaangażowanie do zabezpieczeń większej ilości funkcjonariuszy.

Efektom takiego działania było ograniczenie odnotowanych naruszeń prawa z 78 w 2004 roku do 60 w 2005 roku podczas trwania imprez sportowych.

Na terenie województwa znajduje się 500 klubów i obiektów sportowych.

I - ligowych - 2 (GÓRNIK Zabrze SSA, MKS ODRA Wodzisław Śląski).

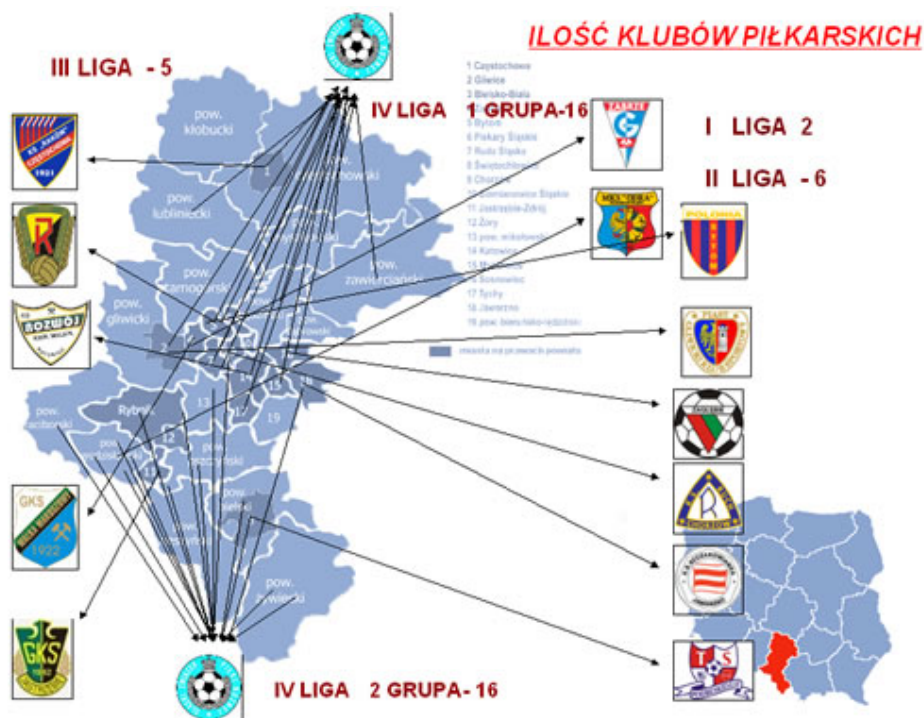
II - ligowych 6 (SZCZAKOWIANKA Jaworzno, PODBESKIDZIE Bielsko Biała, PIAST Gliwice, RUCH Chorzów, ZAGŁĘBIE Sosnowiec, Polonia Bytom).

III - ligowych 5 (GÓRNIK Jastrzębie Zdrój, RAKÓW Częstochowa, RUCH Radzionków, WALKA Zabrze Makoszowy, Rozwój Katowice).

IV - ligowych 32 (oraz 100 klubów niższych klas rozgrywkowych).

Co daje łącznie w tych czterech ligach 45 klubów

Czynniki, które mają wpływ na tworzenie się grup pseudokibiców

Z uwagi na dokonywane przekształcenia gospodarcze duża część przemysłu ciężkiego znajduje się w trakcie likwidacji. Sytuacja taka powoduje, że znaczna część mieszkańców regionu jest zmuszona do zmiany swoich kwalifikacji i poszukiwania pracy w innych profesjach.

Sytuacja taka dotyczy także absolwentów szkół średnich. Brak perspektyw zatrudnienia z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc pracy powoduje, iż osoby aktywne zawodowo nie posiadające środków do życia zaczynają popadać w konflikt z prawem.

Zmiany społeczno-ekonomiczne w naszym regionie coraz bardziej rozwarstwia nasze społeczeństwo pod względem zamożności, poziomu i stylu życia. Sprzyja to tworzeniu się grup społecznych, które w celu zaspokojenia swoich potrzeb materialnych i intelektualnych wchodzą w konflikt z prawem.

Okoliczności takie powodują, że brak perspektyw osób wchodzących w dorosłe życie wywołują w nich zachowania społecznie nieakceptowane oparte głównie na agresji.

Popadając w szeroko pojętą patologię (alkoholizm, chuligaństwo, wandalizm, narkomania) oraz drobną działalność przestępczą są podatnym gruntem dla przywódców zorganizowanych grup przestępczych.

Jedną z patologii życia społecznego są również „pseudokibice” skupiający się w organizacjach tzw. „bojówkach” pod egidą klubu sportowego.

Działania prowadzone przez te grupy zmierzają do wywarcia nacisku psychologicznego na kierownictwo klubów sportowych, a działalność w dużej grupie gwarantuje im anonimowość i poczucie bezpieczeństwa.

Organizatorzy obawiając się „burd stadionowych” (bójki, niszczenie mienia, podpalenia itp.), godzą się z ich warunkami i żądaniami.

Uczestnictwo w meczach „swojej” drużyny i przygotowanie tzw. „Oprawy meczowej” wiąże się z posiadaniem środków finansowych.

Aby pozyskać takowe środki „pseudokibice” są równolegle członkami grup przestępczych dokonujących - rozboje, wymuszenia, okupy, pobicia, włamania, kradzieże.

Zajmują się również dystrybucją środków odurzających i artykułów bez znaków akcyzy pochodzących z przemysłu.

Przywódcy w zamian za lojalność w stosunku do swojej grupy zapewniają im nie zawsze legalną, ale pewną pracę co przyciąga nowe, coraz młodsze osoby. Lojalność ta powoduje dużą hermetyczność środowiska i brak możliwości przeniknięcia w strukturę. Postępowanie bojówek reguluje szczególnie „kodeks honorowy”, który między innymi zakazuje współpracy z Policją, określa metody odbywanych walk między kibicami, w tym również postępowanie wobec sił Policji.

Niestety już na etapie planowania terminarza rozgrywek nie jest on konsultowany z regionalnymi związkami piłki nożnej a tym bardziej z Komendami Wojewódzkimi Policji. Działania takie powodują, że w konsekwencji wiele imprez sportowych w szczególności meczy piłki nożnej jest rozgrywanych w tym samym

terminie i o tym samym czasie. Dla przykładu 01 kwietnia 2006 roku w województwie śląskim odbyło się 21 meczy, 08 kwietnia 2006r. - 18 meczy, 15 kwietnia b.r.- 23 mecze.

W naszym przypadku kumulacja już kilku imprez sportowych powoduje znaczne uszczuplenie sił Policji przeznaczonych do zapewnienia bezpieczeństwa na terenie województwa śląskiego.

Najtrudniejszym zadaniem, zarówno dla organizatorów, jak i dla Policji, jest zabezpieczenie meczy piłki nożnej. Pseudokibice ze względu na problemy ekonomiczne i złą infrastrukturę obiektów awantury przenoszą na boiska lig niższych.

Wzajemne utrzymywanie przez kibiców tzw. „zgód” powoduje, że każda drużyna ma swoich fanów i wspierana jest niezależnie od pozycji w tabeli oraz klasy rozgrywkowej poprzez fanów innych drużyn.

Dlatego każdy mecz ligowy dla nas policjantów pod względem zabezpieczenia jest taki sam. Wymaga dokładnego przygotowania rozpoznania i zaangażowania porównywalnych sił i środków.

Odbywające się imprezy masowe oraz przemierzający się kibice różnymi środkami komunikacji angażują kolejnych policjantów do monitorowania tras przejazdów uszczuplając tym samym liczbę patroli codziennej służby prewencyjnej.

Późne podejmowanie decyzji o zmianach terminów zaplanowanych wcześniej spotkań piłkarskich powoduje ponowne angażowanie wcześniej nie planowanych do zabezpieczenia sił Policji.

Obecny stan techniczny wielu obiektów sportowych nie gwarantuje bezpieczeństwa uczestnikom widowiska. Pomimo stałego monitorowania przez kierownictwo Policji o złym stanie obiektów ich właściciele i organizatorzy imprez, gospodarze miast wydają pozytywne decyzje na ich organizację.

Fakt, iż murawa i zaplecze dla zawodników spełnia określone wymogi nie oznacza, że cały obiekt jest dobry. W szczególności to widzowie muszą mieć poczucie bezpieczeństwa.

Nie gwarantuje im tego stan techniczny trybun, wejść i ogrodzenia.

Następnym czynnikiem, mającym bezpośredni wpływ na przebieg i organizację zabezpieczenia jest niewłaściwa współpraca organizatorów z podmiotami współodpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

W większości przypadków to Policja jest inicjatorem spotkań różnych podmiotów w zakresie organizacji zabezpieczenia imprez masowych.

Ponadto brak jest wydzielonych, profesjonalnych stanowisk dowodzenia dla kierujących zabezpieczeniem co znacznie utrudnia wzajemną współpracę i podejmowanie decyzji w sytuacjach, gdzie doszło do zakłócenia ładu i porządku publicznego. Dotyczy to meczów organizowanych bez względu na ligę. Takie stanowiska posiada jedynie stadion Śląski, klub Szczakowianki w Jaworznie oraz Zagłębie Sosnowiec.

Badania kibiców

W okresie sierpnia i września 2004 roku przeprowadzone zostały przez koordynatora Zespołu Psychologów KWP w Katowicach przy współpracy z psychologami z Uniwersytetu Śląskiego, psychologiczne badania wśród kibiców Ruchu Chorzów, ŁKS Łódź, Górnika Zabrze oraz GKS Katowice, wchodzących w skład nieformalnych grup kibiców (m.in. wśród pseudokibiców aresztowanych za wydarzenia z 3.05.2004 r. w Chorzowie).

Subkultura agresywnych kibiców (tzw. grup „hools”) ma swoje początki w połowie lat 70-tych. Na początku lat 80-tych subkultura zaczyna przybierać formę "ligi chuliganów". Równolegle do rywalizacji drużyn, odbywają się zmagania grup „hools”, których terenem są trybuny, okolice stadionów szlaki kolejowe.

Zawiązują się pierwsze koalicje, "sojusze obronne" między grupami kibiców. W zachowaniach polskich fanów piłkarskich pod koniec dekady można było zaobserwować powielanie wzorców, podpatrzonych u chuliganów z Zachodniej Europy, dotyczących m. in. ubioru, skandowanych okrzyków, symboli itp., Jeśli chodzi o lata 80-te oraz rok 1990, brak jest pełnej statystyki, dotyczącej naruszeń porządku na stadionach sportowych w Polsce.

Przeprowadzone badania, oraz analiza wyników pozwoliły wyodrębnić dwie grupy w wewnętrznej strukturze kibiców „hools”.

Grupa pierwsza (zdecydowanie bardziej liczna), w której najczęściej znajdują się kibice pochodzący z rozbitych rodzin, czasami patologicznych, o niskim statusie społecznym, borykające się z problemami finansowymi, niepracujący lub poszukujący pracy, mający problemy w nauce, zdrowotne, uprzednie konflikty z prawem. Osoby te są podatne na wpływ jednostek o dużej pewności siebie, bierne, mające problemy z przewidywaniem odległych skutków. Osoby te ponadto nie potrzebują logicznej argumentacji, aby podejmować wyzwania nakładane przez członków wyodrębnionej drugiej grupy w badaniach.

Respondenci wchodzący w skład tej grupy to najmłodsi uczestnicy nieformalnych grup kibiców, którzy swoją „karierę” rozpoczęli w wieku 12 -14 lat. Dodatkowym czynnikiem, który ułatwiał im podejmowanie tego typu działań był wiek oraz poczucie bezkarności za popełniane czyny zabronione. **Członkowie grupy pierwszej są odpowiednikiem tzw. żołnierzy w strukturach zorganizowanych grup przestępczych.**

Grupa druga to liderzy czyli odpowiednik przywódców zorganizowanych grup przestępczych. Przynależność uzależniona jest od stażu (udziału) w grupie pierwszej, to kibice w przedziale wieku 23 – 32 lata.

Część z nich pochodzi z rodzin o przeciętnym i wysokim statusie ekonomicznym, intelektualnym, w których albo nie ma problemu finansowego, lub jest on trudno dostrzegalny, pracujący, częstokroć prowadzący własną działalność, wchodzący w konflikty z prawem.

Osoby te mają umiejętności przywódcze i organizatorskie, upatrujące przyczyny sukcesu i porażki we własnym wysiłku lub zdolnościach. Podejmowane przez nich działania są dopracowane, przemyślane oparte o uprzednio zdobyte doświadczenia.

Naczelnym powodem uczestnictwa w grupie jest z punktu widzenia psychologii poczucie uznania oraz przynależności. Grupa ta ponadto zaspokaja zdeprymowane potrzeby grupy pierwszej. Udziela pomocy w znalezieniu pracy, pomaga w problemach z prawem.

Im więcej czasu dana osoba w tej grupie poświęca sprawom kibicowania, tym wyższa jest jej pozycja w hierarchii. Wpływ na pozycję ponadto mają odniesione urazy w trakcie potyczek lub „ustawek” oraz pobyt w więzieniu za tego typu czyny.

Przynależność do grupy pseudokibiców tzw. grupy „hools” uzależniona jest od następujących czynników:

- uczestnictwo w meczach drużyny a w szczególności w meczach wyjazdowych,
- gotowość do stawiania w obronie barw klubowych i ich czynna obrona,
- siła fizyczna oraz umiejętność walki wręcz z preferencją na trenowanie sportów walki,
- poświęcanie własnego czasu oraz posiadanych środków finansowych na rzecz grupy.

Coraz częściej się zdarza, proponowanie przynależności do grupy osobom niezwiązanym z klubem a posiadającym ponadprzeciętne umiejętności w danej dziedzinie sportu walki.

Z przeprowadzonych badań wynika, że wcielenie do grupy „hools” najczęściej ma miejsce po upływie jednego sezonu w sytuacji, gdy kandydat wypełnia wyżej wymienione zadania w sposób systematyczny. Awans w grupie dokonuje się po upływie około trzech lat systematycznego wypełniania określonych wyżej reguł.

Fakt ten może przyspieszyć aresztowanie w związku z udziałem w bójkach, odbywanie wyroku za udział w zamieszkach. Najszybszą nobilitację do zajmowania wyższej pozycji w grupie zapewnia odniesienie ran lub uszczerbek na zdrowiu w związku z działalnością w grupie.

Awans w tej grupie wymaga wielu wyrzeczeń takich jak: rezygnacja z zajęć szkolnych w sytuacji, gdy mecz wyjazdowy ma miejsce w tygodniu, modyfikowanie grafiku pracy w przypadku osób pracujących lub porzucenie pracy (niektórzy z pseudokibiców swoje życie podporządkowali grupie i pracują jedynie na umowę zlecenie bądź podejmują okazjonalne zajęcia). Do innych czynników powodujących awans w strukturze grupy należą: rezygnacja z ważnych spotkań i uroczystości rodzinnych, umówionych spotkań, łożenie środków materialnych na osoby poszkodowane w bójkach a leżące w szpitalu lub łożenie na uczestników grupy przebywających w więzieniu celem zapewnienia im pomocy prawnej i materialnej.

Działalność tych dwóch grup nie jest prowadzona wyłącznie na stadionach. Ich struktury i sposób działania przenoszone są na grunt życia codziennego. Członkowie zamieszkując w różnych miejscach województwa przenoszą zasady działania na dzielnicę, osiedla, miasta, gminy.

Przejawem tego są odnotowywane zdarzenia o charakterze kryminalnym popełniane przez kibiców lub też z ich udziałem. W województwie śląskim odnotowaliśmy następujące przypadki przestępstw kryminalnych :

1. Organizowanie ustawek czyli bójek pomiędzy osiedlami, gangami młodzieżowymi. Przykładem będzie:
 - ✓ ustawka jak miała miejsce w kwietniu 2005r. w trakcie której doszło do starcia kibiców Ruchu Chorzów i Zagłębia Sosnowiec, którzy to byli wspierani przez kibiców Legii Warszawa. Obserwatorami tego wydarzenia byli kibice Zagłębia Lubin, Lecha Poznań i Pogoni Szczecin. W starciu uczestniczyło ponad 100 osób.

- ✓ Pod koniec ubiegłego roku w rejonie „Spodka” w Katowicach była zaplanowana ustawka, w której uczestniczyć miało 600 osób (300 na 300). Do starcia nie doszło ze względu na szybkie i skuteczne działania podjęte przez Policję śląską. W starciu mieli uczestniczyć kibice drużyn hokejowych z Katowic i Naprzodu Janów. Zatrzymano 12 osób. Aby nie dopuścić do starcia Policja użyła broni gładkolufowej.
 - ✓ Kolejna ustawka miała miejsce marcu 2006 roku na terenie Siemianowic Śląskich. Udział w niej wzięło 75 kibiców Ruchu Chorzów i GKS Katowice. Zatrzymano wówczas 30 kibiców. W wyniku odniesionych obrażeń w szpitalu przebywał jeden kibic, który w rezultacie odmówił złożenia zawiadomienia o przestępstwie.
2. W dniu 19-11-2005r. w Sarnowie doszło do zatrzymania i obrzucenia kamieniami autobusu wiozącego zawodników drużyny hokejowej Zagłębia Sosnowiec. Sprawcami tego wydarzenia byli kibice Ruchu Chorzów, którzy kijami do bejsbola wybili szyby w autobusie. Jak się okazało do zatrzymania i ataku doszło „przez pomyłkę” bowiem kibice sądzili, że autobusem jadą kibice innej drużyny. Kierujący autobusem aby uniknąć wtargnięcia do środka autobusu staranował blokujące jezdnię samochody. Jeden z ustalonych sprawców poszukiwany jest aktualnie listem gończym.
 3. W 2004 roku w dyskoteczce „Wyższy Wymiar” w Katowicach kibic dokonał zabójstwa studenta, przy użyciu noża – obywatela Stanów Zjednoczonych. Zabójstwa dokonano na tle rasistowskim. Ponadto w trakcie zdarzenia obrażeń doznał również drugi obywatel USA.
 4. Pod Kędzierzynom Koźle doszło w porze nocnej do zatrzymania pociągu z wracającymi ze Szczecina kibicami GKS Katowice, przez kibiców Ruchu Chorzów. Jeden z kibiców Ruchu Chorzów zatrzymał pociąg hamulcem bezpieczeństwa pomiędzy stacjami, w miejscu gdzie czekała cała grupa kibiców chorzowskich gotowych do zaatakowania jadących kibiców. Działania Policji uniemożliwiły starcie.
 5. W maju 2005r. kibice GKS Tychy chcieli zatrzymać jadący w nocy autobus z kibicami GKS Katowice w okolicy Porąbki. Gdy kierowca nie zatrzymał się wówczas obrzucili autobus wybijając kilka szyb.
 6. W kwietniu 2004r. pięciu kibiców Górnika Zabrze, samochodem należącym do ojca jednego z nich, w porze nocnej, na granicy Chorzowa i Świętochłowic, zaatakowało wracających kibiców Ruchu Chorzów, celem dokonania kradzieży szalików klubowych. W wyniku bójki pięciu kibiców Górnika Zabrze zostało pobitych a samochód został zdewastowany.
 7. W dniu 26-11- 2005r. w Siemianowicach Śląskich doszło do napadu na stację benzynową, dokonanego przez pseudokibiców Ruchu Chorzów (z terenu Rudy Śląskiej), używając niebezpiecznych narzędzi pobili dwóch pracowników w wyniku czego skradziono pieniądze. Sprawcy zostali zatrzymani.

Powyższe przypadki obrazują różnorodną kryminalną działalność kibiców. Miejsca popełnianych czynów nie ograniczają jedynie do terenu woj. śląskiego a to świadczy o tym, że w swojej działalności przenoszą ją na obszar całego kraju. Przedstawiony wcześniej rys psychologiczny, wskazana struktura, rozmiar ich działalności, obszar na którym działają, kategorie różnych przestępstw jakich się dopuszczają, bezwzględnie potwierdza wniosek, że pseudokibice stanowią zorganizowaną (kryminalną) grupę przestępczą. O tożsamości przestępczej tej grupy pseudokibiców świadczy również ich ubiór, elementy znaków rozpoznawczych (szaliki, oznaczenia, nazwy, koszulki) oraz flagi niejednokrotnie z treściami rasistowskimi i faszystowskimi.

Należy wskazać, że organizator imprezy masowej nie zawsze uwzględnia sugestii Policji odnośnie stanu zagrożenia i mogących wystąpić zakłóceń porządku publicznego na obiekcie co skutkowało następującymi wydarzeniami:

- I. W dniu 03.05.2004r., w Chorzowie w trakcie meczu Ruch Chorzów- ŁKS Łódź w przerwie meczu doszło do zakłócenia ładu i porządku publicznego w którym brało udział około 500 kibiców. W wyniku trwającej 2 godziny interwencji policji rannych zostało 65 policjantów (3 z nich zostało trwale niezdolnych do wykonywania zawodu policjanta). Powołana przeze mnie Grupa operacyjno-dochodzeniowa na podstawie zabezpieczonych materiałów (monitoring, telewizja, prasa, materiały własne), uzyskała następujące wyniki:

Zatrzymano 251 pseudokibiców z czego 112 osobom przedstawiono zarzuty z art. 223 K.K., i art. 159 K.K. Na wniosek Policji, prokuratura wystąpiła z wnioskiem do Sadu o zastosowanie środków zapobiegawczych w postaci tymczasowego aresztowania. Dzięki współpracy organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości tymczasowo aresztowano **96 podejrzanych**.

Dla zobrazowania skali zdarzenia i zaangażowanych w zadymę przedstawiam ilość i podział na kluby osób podejrzanych:

- 49 ŁKS ŁÓDŹ
- 36 RUCH CHORZÓW
- 15 GKS TYCHY
- 7 RESOWIA RZESZÓW

- 4 WIDZEŃ ŁÓDŹ
- 1 ZAWISZA BYDGOSZCZ

Ponadto w toku prowadzonego postępowania zabezpieczono 390.500 złotych tytułem poręczeń majątkowych oraz 61.200 złotych zabezpieczono na poczet kar i grzywien.

W dalszym ciągu trwają czynności zmierzające do zatrzymania około 30 ustalonych „pseudokibiców” z terenu całego kraju.

II. Ponadto w rundzie wiosennej sezonu piłkarskiego 2005/06r., miały miejsca niżej wymienione zdarzenia:

1. Mecz w dniu 5 listopada 2005 r., pomiędzy drużynami GÓRNIK Zabrze – WISŁA Kraków - grupa około tysiąca kibiców Wisły przybyła do Zabrza nie posiadając biletów wstępu zakupionych w macierzystym klubie. W związku z powyższym grupa kibiców podjęła próbę wtargnięcia przez ogrodzenia na obiekt. W wyniku działań policyjnych 4 funkcjonariuszy odniosło obrażenia.
2. W dniu 1 października 2005 r. podczas meczu IV Ligi rozgrywanego pomiędzy drużynami GKS Katowice – GKS Tychy (10 000 osób na meczu) w trakcie przerwy grupa 20 pseudokibiców wtargnęła na boisko próbując doprowadzić do konfrontacji siłowej z kibicami drużyny przyjezdnej. W tym samym czasie około 100 pseudokibiców GKS Tychy próbowało sforsować ogrodzenie wewnętrzne obiektu. W celu przeciwdziałania dalszej eskalacji zdarzeń użyto armatek wodnych oraz broni gładkolufowej.

III. Jako krytyczny przykład należy podać również nieprawidłowy obieg informacji dotyczący wydawanych przez PZPN, zakazów w zakresie udziału kibiców w meczach piłki nożnej .

1. 23.02.2006r Wydział dyscypliny PZPN wydaje zakaz dla kibiców Śląska Wrocław zorganizowanych wyjazdów na mecze z Zawiszą Bydgoszcz i Podbeskidziem Bielsko Biała. W dniu 25.03.2006r pomimo zakazu kibice Śląska Wrocław przyjechali na mecz do Podbeskidzia Bielsko Biała i w 30 minucie sforsowali ogrodzenie i wtargnęli na obiekt, doprowadzając do konfrontacji ze służbą porządkową organizatora i Policji.

W wyniku podjętych działań Policji zatrzymano 9 osób wobec których Sąd Grodzki na podstawie art. 21§2 „Ustawy o bezpieczeństwie ...” ukarał:

- 6 osób ukarano karą grzywny w wysokości 3 tys. zł. 3 lata zakazu wstępu na imprezy masowe oraz obowiązek wstawiennictwa w macierzystej jednostce Policji w dniu meczów,

- 3 osoby ukarano karą grzywny w wysokości 2 tys. zł. 3 lata zakazu wstępu na imprezy masowe oraz obowiązek wstawiennictwa w macierzystej jednostce Policji w dniu meczów.

2. 23.03.2006 r. Klub sportowy Śląsk Wrocław pisemnie zwraca się do Zagłębia Sosnowiec o przesłanie 300 biletów dla kibiców Śląska, które przekazano do klubu. W dniu 04 kwietnia 2006 r., na 4 dni przed meczem PZPN przesyła pismo do Zagłębia Sosnowiec i Śląska Wrocław z informacją o zakazie udziału kibiców z Wrocławia w meczu z Zagłębiem Sosnowiec. Na chwilę otrzymania pisma kibice Śląska mieli wynajęty pociąg specjalny i zakupili w swoim klubie już 300 biletów. W dniu meczu tj: 08.04.2006r., zorganizowana grupa kibiców Śląska przybywa do Sosnowca na mecz. Delegat stanowczo odmawiał wpuszczenia kibiców gości na wydzielony sektor sugerując wpuszczenie ich na sektor kibiców miejscowych. **Mając na względzie bezpieczeństwo na terenie miasta i obiektu organizator wraz z dowódcą zabezpieczenia podjęli decyzję o wpuszczeniu kibiców gości na wydzielony sektor.**
3. W dniu 09.04.2006r. podczas meczu pomiędzy BKS Bielsko Biała – Góral Żywiec doszło do zakłócenia ładu i porządku publicznego na obiekcie sportowym. Grupa około 150 kibiców BKS-u usiłowała wejść na obiekt bez zakupionych biletów, zaatakowała służbę porządkową organizatora. Podjęte działania służb porządkowych i Policji doprowadziły do zatrzymania 27 kibiców, których rozpoznano na podstawie zapisu filmowego z monitoringu jako sprawców.

W dniu 10 kwietnia 2006r., Sąd Grodzki w Bielsku Białej orzekł wobec zatrzymanych następujące kary:

- 5 osób zostały ukarane grzywną w wysokości 3 tysięcy złotych, 3 lata zakazu wstępu na imprezy masowe oraz obowiązek wstawiennictwa w jednostce Policji w dniu rozgrywania meczów,

- 20 osób zostało ukaranych grzywną w wysokości 2 tysięcy złotych, dodatkowo wobec 8 chuliganów zostało zastosowany 5 letni zakaz wstępu na imprezy masowe, 10 chuliganów zostało skazanych 4 letnim zakazem wstępu na imprezy masowe. Wobec wszystkich został zastosowany obowiązek wstawiennictwa w jednostce Policji w dniu rozgrywania meczu.

Kolejnym elementem, który budzi wiele problemów związanych z prawidłowym przebiegiem zabezpieczenia meczów piłkarskich są wydawane zalecenia Polskiego Związku Piłki Nożnej, w zakresie

przemieszczania się zorganizowanych grup kibiców na mecze oraz wywieszania flag z różnymi hasłami.

Przykładem braku konsultacji delegata z dowódcą zabezpieczenia policyjnego w zakresie usunięcia flag wywieszanych przez kibiców jest mecz pomiędzy Zagłębiem Sosnowiec a Widzewem Łódź rozgrywanym w dniu 12 kwietnia 2006r. Delegat Polskiego Związku Piłki Nożnej polecił służbom porządkowym organizatora usunąć flagę z napisem „AWANTURNICY”.

Podjęte działania przez organizatora nie przyniosły żadnych efektów. W związku z powyższym kierownik do spraw bezpieczeństwa wystąpił z wnioskiem do Policji o wsparcie działań służb ochrony.

Działania podjęte przez śląskich policjantów w zakresie poprawy bezpieczeństwa na meczach piłki nożnej

- Przesłano do KGP i MSWiA projekt rozwiązań regulacji prawnych w zakresie zwalczania chuligaństwa stadionowego.
- Powołano na poziomie KWP w Katowicach Wojewódzki Zespół ds. rozpoznania i zwalczania chuligaństwa stadionowego.
- Z poziomu KGP w Warszawie wdrożono system przepływu informacji w bazie Policyjnego Rejestru Imprez Masowych, a ponadto prowadzona jest aplikacja SIPO kibic, w której jest dokonywana rejestracja wszystkich legitymowanych kibiców z terenu województwa śląskiego.
- Powołano w jednostkach terenowych zespoły ds. kibiców, które zajmują się tylko rozpoznaniem środowiska kibiców i wykonują czynności jako zespoły monitorujące.
- Wprowadzono stały nadzór nad realizacją zadań związanych z rozpoznaniem środowiska kibiców i zwalczania chuligaństwa stadionowego przez kierownictwo Komend Miejskich / Powiatowych Policji.
- Wyznaczano przez Komendantów Miejskich / Powiatowych Policji funkcjonariuszy posiadających odpowiednie predyspozycje w zakresie dowodzenia akcjami i operacjami policyjnymi.
- Nawiązano stałą współpracę ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w zapewnienie bezpieczeństwa imprez masowych (KGP, KWP w kraju, Śl.ZPN, władze lokalne, organy sprawiedliwości, Straż Pożarna, organizatorzy).

Obecnie prowadzone jest przez Policje stałe rozpoznanie środowisk pseudokibiców, zbierane i gromadzone są szeroko rozumiane informacje, które wykorzystuje się do planowania zabezpieczeń masowych imprez sportowych. Pogłębiana jest współpraca z organizatorami imprez, prowadzone są szkolenia z udziałem władz lokalnych i firm ochrony. Również konsekwentnie podejmowane są działania wobec organizatorów imprez naruszających przepisy i regulaminy rozgrywek piłki nożnej. W działania zostały zaangażowane wszystkie pionierzy służbowe Śląskiej Policji.

Ponadto Śląscy policjanci w ramach profilaktyki wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury i Sportu oraz z udziałem przedstawicieli Stadionu Śląskiego, realizują i prowadzą spotkania, szkolenia z zakresu bezpiecznego kibicowania podczas organizacji meczów piłki nożnej w opracowanym programie „Bezpieczny Stadion” który cieszy się dużym zainteresowaniem wśród szkół gimnazjalnych.

Mając na uwadze przedstawione wyżej problemy związane z organizacją i zabezpieczeniem imprez masowych w roku 2005 podczas meczu narodowych reprezentacji Polski i Anglii nawiązano kontakt z oficerami Policji Angielskiej, którzy wyrazili chęć zorganizowania szkolenia dla policjantów garnizonu śląskiego z zakresu zwalczania chuligaństwa stadionowego.

Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach w ramach środków finansowych Unii Europejskiej programu „Leonardo da Vinci” przygotowała projekt szkolenia, który został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Agencję Programu „Leonardo da Vinci” w Warszawie.

Głównym celem było: zapoznanie się z regulacjami prawnymi obowiązującymi w Anglii i Walii.

W trakcie odbytego szkolenia zapoznano się z przebiegiem zabezpieczeń operacji policyjnych, na podstawie konkretnych przykładów zastosowanie przyjętych rozwiązań w praktyce, tj: przygotowanie planu oceny, uczestniczenie w odprawach i zabezpieczeniach, ocena przeprowadzonego zabezpieczenia oraz wyciągnięcie wniosków i przedstawienie propozycji nowych rozwiązań.

W szkoleniu uczestniczyli funkcjonariusze garnizonu śląskiego, którzy zajmują się zagadnieniami z zakresu zabezpieczania imprez masowych oraz rozpoznaniem środowiska pseudokibiców.

W latach 80-tych na terenie Anglii nastąpiła eskalacja zdarzeń skutkujących zamieszkami na stadionach. Media relacjonując te zachowania obwiniały za ten stan rzeczy rząd, policję i władze piłkarskie. W efekcie władze kraju zapowiedziały zdecydowaną walkę na rzecz poprawy bezpieczeństwa na stadionach nadając temu zagadnieniu priorytet.

- punktem wyjścia zmian w obowiązującym prawie było zdefiniowanie pojęcia „przestępstwo futbolowe” i przeznaczenie odpowiednich środków finansowych,
- zobowiązano władze futbolowe do odpowiedzialności za bezpieczeństwo na imprezach sportowych,
- wypracowano zasady partnerstwa pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo,

- zdefiniowano cele, jakim ma służyć zakaz stadionowy i kogo ma dotyczyć.

Doprowadzono do sytuacji, że Sąd przy orzekaniu zakazu stadionowego może brać pod uwagę zebrane dowody z ostatnich 10 lat dotyczący nie tylko zakłóceń na terenie stadionów.

Ponadto organizator zobowiązany jest do płacenia policji za udział w zabezpieczeniu na terenie stadionu.

Wprowadzono trzy rodzaje zakazów stadionowych:

- a) zakaz wydawany przez sąd karny od 3 do 10 lat,
- b) zakaz wydawany przez sąd cywilny na wniosek Policji od 2 do 3,
- c) zakaz klubowy – wydawany przez klub od jednego meczu do dożywotniego zakazu udziału w meczach organizowanych na tym obiekcie.

Rozwiązania zastosowane w Wielkiej Brytanii zostały sprawdzone i funkcjonują w sposób właściwy dlatego, że wszystkie podmioty zaangażowane w problematykę imprez masowych biorą na siebie całkowitą odpowiedzialność.

Funkcjonuje przekonanie, iż najbezpieczniejszym miejscem, w którym można dostać „Zawał serca” jest stadion piłkarski z uwagi na fakt, iż zaangażowane w zabezpieczenie podmioty, natychmiast udzielą kompleksowej pomocy.

Obiekty, infrastruktura i poczucie odpowiedzialności w Polsce przez organizatorów i gospodarzy obiektów obrazują prezentowane fotografie z ligowych boisk śląska

Mając na względzie doświadczenia policji angielskiej, biorąc pod uwagę uwarunkowania polskiego systemu prawnego, uwarunkowania społeczne i ekonomiczne jako cel strategiczny należy przyjąć poprawę bezpieczeństwa uczestników imprez masowych.

Jako czynniki determinujące osiągnięcie wskazanego celu należy wskazać następujące przedsięwzięcia:

- jasno określić, że chuligan stadionowy to przestępca. Jest on zagrożeniem dla zdrowia i życia wielu niewinnych ludzi biorących udział w imprezie. Ma on powiązania kryminalne i jego działalności kryminalna nie jest związana wyłącznie z terenem stadionu. To często handlarz narkotykami, sprawca napadów i rozbojów czy wreszcie, członek zorganizowanej grupy przestępczej,
- dokonać zmian w przepisach prawa karnego zmierzające do poprawy skuteczności zakazu stadionowego (sankcja za nie stosowanie się, formy obostrzone),
- sankcja za nie zgłaszanie się do jednostki Policji w trakcie trwania imprezy,
- dokonać zmian w systemie prawa karnego: ustalenie katalogu przestępstw związanych z imprezami (nie tylko masowymi), za które sąd może orzec zakaz stadionowy i traktowanie tych przestępstw jako kwalifikowanych,
- dokonać zmian w przepisach prawa budowlanego i norm budowlanych mających na celu zapewnienie planowania i realizacji bezpiecznych obiektów, na których organizowane są imprezy,
- dokonać zmian w przepisach prawa administracyjnego (ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych i innych aktach prawnych) które będą skutkować wzmocnieniem roli Straży Pożarnej, Policji, Nadzoru Budowlanego w opiniowaniu obiektów pod względem bezpieczeństwa;
- określenie możliwości wydania zezwolenia na organizowanie imprezy bez udziału widzów lub ograniczonej ich liczbie w przypadku negatywnej opinii wymienionych organów administracji,
- precyzyjnie określić odpowiedzialność organizatora za bezpieczeństwo uczestników imprezy i to nie tylko masowej,
- konsekwentnie egzekwować postanowienia wynikające z decyzji wojewodów o umieszczeniu obiektu w wykazie obiektów, na których obowiązkowo jest rejestrowanie przebiegu imprezy,
- uaktywnić podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo uczestników imprez do współpracy z mediami ukierunkowanej na promowanie bezpiecznego uczestnictwa w imprezach masowych oraz nagłaśnianie sukcesów w poprawie bezpieczeństwa,
- wypracować spójny system doboru i szkolenia dowódców operacji policyjnych, oraz osób odpowiedzialnych z ramienia organizatorów za bezpieczeństwo imprez,
- wprowadzić szkolenia dla funkcjonariuszy Policji zajmujących się problematyką pseudokibiców oraz osób wchodzących w skład służb porządkowych zabezpieczających imprezy.

- uruchomić telefon kontaktowy dostępny dla wszystkich, gdzie można przekazać informacje na temat zagrożenia, planowanych zamieszek oraz najbardziej aktywnych pseudokibiców,
- stworzenie nowych standardów zbierania materiału dowodowego w ramach prowadzonych postępowań przygotowawczych. Obligatoryjnie należy dbać o rozbudowę podmiotową i przedmiotową postępowań, uwzględniając działalność przestępczą o charakterze zorganizowanym poza stadionami.